

ת"פ 66313/12/15 - מדינת ישראל נגד פרדי גד פיטוסי, אליהו ארוש

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 66313-12-15 מדינת ישראל נ' עליאש ואח'

מספר בקשה: 70

לפני	כבוד השופטת לימור מרגולין-יחידי
מבקשים	מדינת ישראל
נגד	
משיבים	1. פרדי גד פיטוסי 2. אליהו ארוש (אסיר)

החלטה

נאשמים 14, 15 (להלן, בהחלטה זו: "הנאשמים") טענו במסגרת טענות מקדמיות שבקשת החילוט המהווה נספח לכתב האישום, כשלא נלווה אליה רכוש כלשהו המיוחס להם, היא בקשה תיאורטית, היפותטית, ויש בהכללתה בכתב האישום המתוקן, פגם בכתב האישום וכן פגיעה בהליך הוגן ובהגנת הנאשמים, עד כי נדרשת מחיקתה מכתב האישום בהקשרם.

המאשימה עומדת על כך שלא נפל פגם בהתנהלותה ואין מקום להתערבות ביהמ"ש ולתיקון כתב האישום בדרך של מחיקת הנאשמים מבקשת החילוט.

הצדדים הגישו בעניין זה את טיעוניהם בכתב.

מסגרת הדיון

בטרם אדרש לטענה לגופה, אציין כי כתב האישום המקורי המייחס עבירות של הלבנת הון, בין היתר לנאשמים, לא כלל בקשת חילוט. ביום 6.9.16 הוגשה בקשה לתיקון כתב האישום על דרך הוספת נספח שעניינו בקשה לחילוט רכוש, בין היתר ביחס לנאשמים. כב' השופט קרא, שהתיק נידון בפניו באותה עת, נעתר לבקשה נוכח העובדה שטרם ניתנה תשובה לאישום, וכתב האישום תוקן.

נספח "בקשת החילוט" שהתווסף לכתב האישום, מפרט את שווי הרכוש שביחס אליו מיוחסות עבירות הלבנת ההון לנאשמים, בהתאמה למפורט בגוף כתב האישום. בנוסף, מפרט "נספח רכוש לבקשת חילוט" את הרכוש שבשליטת הנאשמים, כשביחס לנאשם 15 לא צוין רכוש שהוא, ואילו ביחס לנאשם 14 צוינו תחילה זכויות בנכסי נדל"ן. בדיון

עמוד 1

בבקשה לסעדים זמניים ברכוש, בפני כב' השופט שגיא, החליט בית-המשפט למחוק את נאשם 14 מהבקשה, בהעדר ראיות לזיקתו לרכוש שפורט. בנסיבות אלה הודיעה המאשימה כי היא נכונה לתיקון נוסף של כתב האישום ומחיקת נאשם 14 מנספח הרכוש לבקשת חילוט, כך שביחס לנאשמים יופיע בנספח לכתב האישום שווי הרכוש המיוחס להם, אך לא יופיע פירוט של רכוש. לאור עמדת המאשימה, ברור גם בטרם תיקון של הנספח, כי מצבם של הנאשמים שניהם בכל הנוגע לבקשת החילוט, הוא זהה.

בבואי לבחון את הטענות המקדמיות בהקשר זה, אתמקד בשאלה אם המפורט בבקשת החילוט בעניין הנאשמים כולל נתונים שהכללתם בכתב האישום המתוקן מבססת פגם או פסול בכתב האישום או פוגעת בהליך ההוגן.

ב"כ הנאשמים התמקדו בטענה שמדובר בבקשת חילוט היפותטית, ללא מטרה, כשאין ל"צו חילוט מבוקש שכזה" כל משמעות, עד כי מדובר "בהורייט צווים למחסן המלאי של המאשימה בבחינת תצטרך לו, הרי הוא קיים" (ס' 44 - 47 לטענות מקדמיות מטעם נאשם 15). עוד נטען כי לא ניתן לעתור לחילוט רכוש שלא קיים, ולא ניתן להורות על חילוט בשווי באין רכוש (ס' 8 לתגובת נאשם 14). ב"כ הנאשמים הוסיפו וטענו שלא מתקיימים תנאי הרכוש והזיקה בין הרכוש לבין הנאשם, כפי שמתחייב בחוק (ס' 5 - 6 לתגובת נאשם 15), והתוצאה האופרטיבית של הותרת נספח החילוט על כנו בהקשרם של הנאשמים, היא שבית המשפט מתבקש לצוות על חילוט רכוש עלום שאינו קיים (ס' 3 לתגובת נאשם 15). ב"כ הנאשמים הדגישו כי בנסיבות אלה אין לנאשמים דרך להתגונן מפני צעדיה העתידיים של המאשימה מקום שאין המאשימה מייחסת לנאשמים כל רכוש בר חילוט בעתיד.

ב"כ המאשימה מצידם, הפנו לפסיקה ממנה הסיקו כי מחובתם לפרט את הבקשה כבר בשלב הגשת כתב האישום, והדגישו כי אין בכך כל פגיעה בהגנת הנאשמים, אלא יש בכך מתן אזהרה מצד המאשימה לגבי כוונות החילוט בתום ההליך, אם וכאשר יבשילו התנאים לכך וימצא רכוש שניתן לשייכו לנאשמים.

דין והכרעה

עיינתי בהוראות החוק ובהלכה הפסוקה, בנוסח של נספח בקשת החילוט, ובטיעוני הצדדים.

מבלי לקבוע מסמרות בעניין זה, הגעתי למסקנה כי לא ניתן לשלול פרשנות תכליתית ולשונית של הוראת החוק, באופן הדורש הגשת בקשת חילוט במקביל להגשת כתב האישום, גם אם לא קיים בעת הזו רכוש לחילוט. לאור מסקנה זו, אני סבורה שלא נפל פגם בכתב האישום בעצם הוספת נספח החילוט, המצדיק התערבות שיפוטית. בנוסף, לאחר שבחנתי את טיעוני הצדדים, אני סבורה שהנאשמים לא הצביעו באופן קונקרטי על פגיעה בצדק המהותי או הדיוני ובזכויותיהם, שהיא פועל יוצא של הוספת נספח בקשת החילוט. משכך, לא נדרשת התערבות שיפוטית, לא בדרך של דחיית הבקשה לחילוט בעניין הנאשמים, כפי שהציעה ההגנה, עתירה שהיא מוקדמת ואינה מתאימה לשלב זה של ההליך, כשהבקשה עתידה להידון אם וכאשר יגיע שלב הטיעונים לעונש, ואף לא בדרך של מחיקת הבקשה לחילוט.

אבהיר את מסקנותיי.

סעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס - 2000 (להלן: "החוק"), שכותרתו חילוט רכוש בהליך פלילי, מסדיר את נושא החילוט של רכוש לאחר הרשעתו של נאשם. וזו לשונו של ס"ק (ו), שעניינו הכללת בקשת החילוט במסגרת כתב האישום:

"בקשת תובע לחלט רכוש לפי סעיף זה, ופירוט הרכוש שאת חילוטו מבקשים, או שווי הרכוש שלגביו מבקשים צו חילוט, יצוינו בכתב האישום; נתגלה רכוש נוסף שאת חילוטו מבקשים, רשאי תובע לתקן את כתב האישום בכל שלב של ההליכים עד למתן גזר דין".

הוראת החוק מורה כי בקשת חילוט תצוין כבר בכתב האישום, וכי בבקשה יש לפרט את הרכוש שאת חילוטו מבקשים או את שווי הרכוש שלגביו מבקשים צו חילוט. עצם השימוש בתיבה "או" יש בו כדי ללמד שמבחינה לשונית בקשת חילוט יכולה לכלול במקרים מתאימים רק אחד מבין השניים: רכוש שאת חילוטו מבקשים או שווי הרכוש לגביו מבקשים צו חילוט.

זאת ועוד, כעולה מלשון הוראת החוק, לא ניתן לשלול מסקנה שהאפשרות לתקן את כתב האישום בכל עת עד למתן גזר הדין, כפי שנקבעה בהוראת החיקוק, נוגעת למצב דברים בו התגלה בשלב מאוחר יותר רכוש נוסף, והתיקון המבוקש הוא של בקשת חילוט קיימת המהווה חלק מכתב האישום. זאת, בשונה מהגשת בקשת חילוט לראשונה בשלב מתקדם של ההליך שלכאורה אינה נזכרת בסיפא של הוראת החוק.

מבחינה תכליתית, תכליתן של ההוראות הנוגעות לחילוט בשלבי הביניים ובשלב הסופי, היא לאפשר את אפקטיביות החילוט בתום ההליך, ככל שימצא שיש מקום לחילוט, ובכך לשמור על אינטרס הציבור, תוך שמירה במקביל על ענינים של בעלי אינטרסים נוגדים פרטיים שעלולים להפגע מהחילוט (ע"פ 1428/08 **המנהל המיוחד של חברת דור עדן חן בע"מ (בפירוק) נ' מדינת ישראל**).

הדרישה לציין בשלב המוקדם של הגשת כתב אישום כי קיימת בקשה לחילוט, נועדה ליתן התראה והתרעה עבור נאשמים וטוענים לזכות ביחס לטענות עתידיות שעשויות להטען על ידי המאשימה, אם וכאשר יורשעו הנאשמים. זאת, בהתחשב באופי הקנייני של הרכוש בר החילוט, ובהשלכות שעשויות להיות לעתירה לחילוט על הנאשמים ועל טוענים לזכות, בין בעת הנוכחית במסגרת צווים זמניים המגבילים את העשייה ברכוש, ובין בעתיד בעת העתירה לחילוט הרכוש.

אכן, ככלל תכלית זו מושגת מקום שמפורט הרכוש שאותו מבקשים בעתיד לחלט והנתונים ידועים. עם זאת, יש בעצם הגשת הבקשה, ובתחימת שווי הרכוש, גם במצב שבו לא עומד על הפרק כל רכוש שהמאשימה מודעת לו, כדי לגדור עבור הנאשמים את היקף הסיכון הפוטנציאלי עמו הם נדרשים להתמודד. משכך, לא ניתן לשלול את החשיבות שבהכללת הבקשה לחילוט כבר בעת הגשת כתב האישום, גם כשאין רכוש קונקרטי הנלווה אליה.

כעולה מן המקובץ, די במסקנתי לפיה מבחינה לשונית ותכליתית, הדרך בה נקטה המאשימה בבקשת החילוט שהגישה מתיישבת עם החוק, כדי להביא למסקנה שלא נפל פגם או פסול בכתב האישום.

אשר לטענות לפגיעה בזכויות הנאשמים ובהגנתם, ופגיעה בצדק ובהליך ההוגן, קראתי וחזרתי וקראתי את טיעוני הנאשמים, ולא מצאתי כי הצביעו באופן קונקרטי על כל נזק שנגרם להם או שיגרם להם או על פגיעה בזכויותיהם. הטענה לעמימות הבקשה, אין בה כדי לבסס את אותה פגיעה נטענת, שכן ממילא, העת המתאימה לדיון בבקשה תהא רק אם יורשעו, ובאותה עת ככל שלא תתוקן הבקשה לחילוט בדרך של הוספת רכוש, ממילא לא תבוא עתירה לחילוט רכוש. לעומת זאת, בעת הזו מדובר בבקשה צופה פני עתיד בלבד, שאין לה השלכות אופרטיביות מיידיות, ותמיכה לכך קיימת בכך שהנאשמים אינם חלק מההליך לצווים זמניים, כאמור.

אשר לטענת נאשם 14 כי המאשימה נדרשת לבקש תיקון חוזר של כתב האישום ככל שהיא מבקשת למחוק את פרטי הרכוש שיוחסו לו, מבחינה פורמלית צודק נאשם 14, אלא שלאור העובדה שמדובר במהלך שעל פניו מקדם את עניינו, ספק בעיניי אם קיימים טעמים להתנגדות לתיקון המבוקש.

עם זאת, למען הסדר הטוב, ניתנת לנאשם 14 האפשרות לפרט טעמי התנגדותו לתיקון הנספח וזאת עד ליום 15.1.17. בהעדר התייחסות מטעמו עד למועד האמור, יתוקן כתב האישום פעם נוספת בדרך של מחיקת הרכוש הנוגע לנאשם 14 מתוך הנספח, ללא צורך בהחלטה נוספת.

לאור המקובץ, הטענה המקדמית בעניין בקשת החילוט נדחית.

ההחלטה תשלח למאשימה ולב"כ נאשמים 14 ו - 15.

ניתנה היום, י"א טבת תשע"ז, 09 ינואר 2017, בהעדר הצדדים.